

Батыркулова Айгүл Бекмурзаевнанын «Орто мектептин кыргыз адабияты курсунда легендалык чыгармаларды окутуунун методикасы» темасындагы 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуу даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык иши боюнча **илимий жетекчисинин**

ПИКИРИ

Изилдөөнүн актуалдуулугу. Легендалык чыгармаларды мектеп үйрөнүү, окутуу көйгөйүнө атайын кайрылуу, бүтүн бир системага салуу муктаждыгынан тышкары, аларды бүгүнкү заманбап технологияларга ылайык окутуу методикасын иштеп чыгуу зарылдыгы, фольклордук мотивдеги көркөм туундуларды адабияттык окууда интеграциялап окутуу маселеси да, легендалык чыгармаларда руханий, педагогикалык баалуу казыналар болсо да, аларды азыркы жаштарды тарбиялоого колдоно албагандыгыбыз; легендалык чыгармаларды окутуу аркылуу этномаданий, коммуникативдик, этнопедагогикалык негизде компетенттүүлүктөрүн калыптандыруу боюнча теориялык жактан жеткиликтүү изилденбегендиги жана бул багытта мамлекеттик стандартка ылайык келүүчү методикалык сунуштардын өз деңгээлинде иштелип чыкпагандыгы, легендалык чыгармаларды окутуу, алдыңкы педагогикалык иш-тажрыйбалардын жалпылаштырылбагандыгы, легендалык чыгармаларды окутуу боюнча учур талабына жооп берген, сабак процессин демократиялаштырууну, кызматташтык педагогикасынын, инсанга багыттап окутуунун принциптерин негиз кылып алган, интерактивдүү окутууга, андагы жаңылануу процесстерине басым койгон илимий-методикалык эмгектин аздыгы биздин изилдөөбүздүн актуалдуулугун дагы бир жолу айгинелөө менен фольклордук мотивдеги чыгармаларды үйрөтүүнүн методикалык маселелерине кайрылууубузду шарттады.

Изилдөөнүн илимий жаңылыгы жана теориялык баалуулугу төмөнкүлөр менен аныкталат: легендалык чыгармаларды ортоңку жана жогорку класстарда окутуунун илимий-методикалык негиздери иштелип чыгып, бирдиктүү бир бүтүн бир системага салуу аракетинин жасалышында, аталган легендалык чыгармаларды жаңы стандартка, заманбап технологияларга ылайык интерактивдүү негизде иштелип чыгышында, окутуунун натыйжалуу методдору, жолдору жана каражаттары аныкталгандыгы; майнаптуу деп аталган методикалык ыкмалар жана окутуу технологиялары тажрыйбадан өткөрүлүп, практикага сунушталгандыгы.

Изилдөөнүн практикалык мааниси: адабият программаларынын жана окуу китептеринин легендалык чыгармаларга тиешелүү бөлүмдөрүн тактап, методикасын өркүндөтүүгө, сунуш кылынган сабактын үлгүлөрү, ык-методдору окуучулардын өз алдынча чыгармачылык менен ой жүгүртүүсүн өстүрүүдөгү адабиятка, өтүлө турган темаларга кызыгууларын арттырууга, орто мектепте легендалык чыгармаларды окутуу боюнча материалдардын үлгүлөрү, методикалык сунуштар, технологиялар окуу программаларын, окуу китептерин, методикалык колдонмолорду өркүндөтүп түзүүдө, окутуу

технологияларын этнопедагогикалык негизде жаңылоого көмөк көрсөтөт.

Издөнүүчүнүн жекече салымы: легендалык чыгармаларды окутуунун абалын аныктоо, анын натыйжалуулугун арттыруу боюнча эксперименталдык класстарда тиешелүү сабактарды өтүү, үйрөтүүнүн салттуу жана жаңы технологиялары иштелип чыгып, окутуучуларга сунушталгандыгы; ал сунуштардын натыйжалуулугу педагогикалык тажрыйбада жана илимий эмгектерде далилденгендиги ж.б.

Изилдөөдөн келип чыккан корутундулардын жана жыйынтыктардын ишенимдүүлүгү, сунуштардын негизделүү даражасы:

Издөнүүчүнүн жалпылоолору, корутундулары жана сунуштары проблеманы чечүүгө карата мамиленин теориялык- методологиялык негизделгендиги, изилдөөнүн илимий аппаратынын тандалып алынган изилдөө методдоруна шайкеш келгендиги, илимий булактарга анализ жүргүзүү жана аларды практика жүзүндө колдонуу, педагогикалык - тажрыйбалык иштин натыйжалары, изилдөөнүн милдеттерине шайкеш келген изилдөө ыкмаларынын комплексин айкалыштыруу менен камсыз кылынат.

Изилдөө иши 3 главадан, корутундудан, пайдаланылган адабияттардын тизмесинен турат. Автореферат диссертациянын мазмунун толугу менен чагылдырат. Анда окшош берилген кыргыз, орус жана англис тилдериндеги резюмелер бар.

Изилдөөнүн негизги жыйынтыктары төмөнкү 24 эмгектер чагылдырылган: 17 макала жарыяланды, алардын ичинен 1 макала Өзбекстандан, 3 макала Россиядан, 1 макала СКОПСтан, калган 12 макала КРнын УИАнын каттоосунан өткөрүлгөн илимий журналдарга басылып чыкты. «Орто мектепте кыргыз тилин жана адабиятын окутуунун технологиялары» (авторлош), «Кыргыз адабияты» (Антология) Элдик балдар фольклору IV том, Ала-Тоо уламыштары I- II том (авторлош), кыргыз адабияты предметинин стандарттын (иш группа) жана календардык планы, «Мыкты сабак-ийгиликтин ачкычы» аттуу окуу-усулдук колдонмолор жарыкка чыкты.

Жыйынтыктап айтканда, А.Б. Батыркулованын иши 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы жана методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган иш катары Жогорку аттестациялык комиссиянын талаптарына жооп берет, аны коргоого сунуштайм.

Илимий жетекчиси:
филология илимдеринин доктору,
профессор

С.О. Байгазиев

